

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

ORADEA

Strada Teatrului No. 4.

ZSIDÓ HETILAP

Főszerkesztő

WASSERSTROM SÁNDOR

Felelős szerkesztő

LEITNER ZOLTÁN

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön: Egész évre hitközségeknek¹ és vállalatoknak 500 Lei, magánosoknak 250 Lei, félévre 130 Lei, negyedévre 65 Lei. Külföldön 2 Dollár, Kc. 75, P. 15, S. 19, Dinar 120

Ám Jiszroél cháj!

Van valami csodálatos abban, ami most történik a világ zsidóságának sorában. Mig mindenütt, ahol zsidók élnek, csak bajról, krízisről, nyomorúságról hallunk, addig van egy kis keskeny földszív, melynek évezredek óta Erec Jiszroél a neve, ahonnan örömjongás hallszik és nem is kell az új tel-avivi hébernyelvű rádiót hallgatni, ha érezni akarjuk az éteren át azt a vérpezsdítő örömet, amelyet a munkának, a boldog életnek az a beljesült ígérete kelt, amely minden igaz zsidónak szívével boldog örömmel tölti el.

És jönnek a meráglimok. Azok jönnek vissza, akiket nem „kémkedni” küldöttünk ki, hogy azután mesékkel és délbábok mákonyával akarnak szédíteni. Nem „ügynökök”, akik napidíjért lelkesítenek és nem „hivatalos” kivándorlásra csábítók. Visszajöttek szerte Erdélyben azok, akiket saját lelkesedésük és egyéni kezdeményezésük üzött Palesztina felé és kitörő örömmel jelentik: „mily szépek a Te sátraid Jákob.”

Mindenünnen, ahol zsidók laknak, (meg ahol nem zsidók laknak) csak szomorúságot, bajt és nyomort jelentenek. És mily isteni csoda. Hogy ott, ahol az életlehetőségek nehézsége oly régóta megszokottá vált, hogy ott, ahol izzadságos kemény munkával kell küzdeni a létért, most boldog örömjongás van nem azért, mert ott talán munka nélkül, vagy keleti nemtörődomséggel lehet várni, míg a datolyafákról méz csurog a szájakba, hanem mert mig mindenütt a világon a dolgos kezek ökölbeszorulnak a munkátlanság miatt, addig ott a dolgos kezek a traktorral szántanak és malteroskanalat szorongatnak. A munka himnuszát és örömet hozzák a „hírnökök.” Azok, akik mint nem „megrögzött” Cion-hivek mentek ki, mint például a gerer rebbe és még sokan mások és az ott látottak felől, a legnagyobb elragadtatással nyilatkoznak. És innen Erdélyből is, mindazok, akik visszajöttek most, néhány heti ott tartózkodás után azt hirdetik, hogy van még egy hely, ahol van még becsülete a munkának. És becsülete van a zsidónak! Ahol szabadon dolgozhat és teli torokból énekelhet. Ahol lüktet az élet és a munka valóban boldogít. Nincs nyomor, szenny és sirás, csak nagy halleluja. Nem a létlén emberek nyivákolása, hanem a dolgos, kérgezes kezek örök ritmusából tör elő.

Ám Jiszroél cháj! Kiált fel az egyik hírnök, a tekintélyes, ősz vallásos zsidó. Most és ott látta csak meg, hogy nincs ok a csüggedésre. Ám Jiszroél cháj! A zsidó nép él és vitalitása, amelyet mindenütt elnyomnak és elfolytanak, az Erecben szabadon törhet az ég felé!

A Központi Iroda a hitközségek autonom jogait sértő rendelkezéseket adott ki

Letiltják a rituális vágást — pótgabella nélkül

Évek óta folytatunk harcot, hogy az erdélyi orth. Központi Iroda hitközségeinket legálisan összefogó szerve legyen. Minden küzdelmünk oda irányult, hogy orthodoxiánknak oly keretet teremtsünk, mely hitközségeinkre támaszkodva, akartuk kifejezője és végrehajtója legyen.

E célból küzdöttünk évek óta az erdélyi ortodoxia békéje és egysége érdekében. A nagy hitközségek — velünk együtt nem szüntek meg hangoztatni, hogy az orth. Központi Iroda választmánya jelenlegi összetételében, — válasszon az bármily elnökséget is, — képtelen az erdélyi ortodoxia megfelelő életlehetőségeit biztosítani. Figyelmen kívül hagytuk a velünk szemben nagyrészt burkoltan elhangzott gyanúsításokat is, hogy miért szegődtünk a béke és egység propagandistáivá. Egy nemes cél lebegett előttünk: az összes erők összefogása intézményes ortodoxiánk és hitközségeink megmentése érdekében.

Ahogy vártunk egy évtizedet meghaladó idő óta türelemmel, a magasabb cél érdekében, ma is nyugalomra kérjük és intjük hitközségeinket, hiszen bármily elhamarkodott lépés, főként ma, amidőn zsidó intézményeink a leghetetlenebb vulkanikus tuncukat járják, mindent végveszedelembe dönthet.

Megértjük hitközségeinket, hogy akkor, amidőn a legsúlyosabb válság közepette képtelenek hitközségi költségvetésüket kiegyensúlyozni és szinte hétről-hétre kénytelenek kiadási tételeiket a nincstelenség okozta kényszer folytán redukálni, tisztviselőik fizetését és intézményeik szubvencióit a legminimálisabbra leszállítani, hogy akkor bármilyen megnemértő hang kihozza őket a máskor is nyugodtabb idegeket igénylő béketűrésből.

Kétségtelen, hogy az orth. Központi Iroda elnökségének elhamarkodott lépése az, amidőn a 810/1932 számú körlevélben ama elhatározásáról értesíti a hitközségeket, hogy választmánya határozata értelmében, amennyiben utolsó terminusként a folyó hóban nem léptetné életbe a Központi Iroda által kibocsájtott gabellapótljegyek bélyegeinek beinkasszálását, úgy a metszőknek adott utasítás értelmében, a rituális vágást megtilja a renitenskedő hitközségek részére. Az ellenszegülő hitközségeket a rabbi-tanács iszur alá helyezi. Ugyanszak iszur alá helyezi azokat a metszőket is, akik oly hitközségeknél váganak, hol eme vallási tilalom életbe lépett. Ezenkívül mindazon hitközségekkel szemben, akik a kijelölt időpontig a Központi Iroda választmányának határozatát nem

viszik keresztül, oly szankciókat alkalmaznak a hitközség terhére, amilyent az illetékes fórum erre nézve szükségesnek lát és ugyanesak a hitközség költségére e célból egy megfelelő ellenőrző szervet delegál.

Erdély különböző, főként pedig a nagyobb hitközségekben nagy visszatetszést szült a Központi Iroda eme szigorú szankciókkal, úgy vallási, mint morális szempontból nem menthető azon rendelkezése, amely a vallásos zsidó tömegek tízezrei részére helyezi kilátásba a legszigorubbán előírt kasruth elvonását. Nagyon szomorú azon ténynek megállapítása, hogy a vallásos zsidóság eme létét képező instrumentumot a Központi Iroda ily módon szándékszik veszedelmes játékszerként felhasználni. Nem számolva azzal, hogy a hitközségi tagok saját hitközségüknek fizetendő nagy gabellával is már erejüket meghaladó nagy áldozatot hoznak és a legnagyobb foku méltánytalanság a pótgabella kivétele akkor, amidőn ez tulnyomó részben a kevésbbé teherbíró, számosabb családtagot számláló vallásos hillestvéreinket sújtja.

Nagyon megértjük a hitközségeink erélyes akcióját, amelyet a Központi Iroda választmányának önkényes rendelkezése ellen indítottak, amidőn az Iroda a hitközségek érdekeit és autonóm jogait letiporva, alapszabályellenesen siet azoknak az anélkül is labilis fenmaradását megsemmisíteni.

Kétségtelen, hogy a Központi Iroda legutóbbi, Clujon megtartott választmányi ülése arra az utra tért szervezetszabályzatainak ellentétes határozatai által, hogy a legjobb indulat mellett sem lehet legálisan nevezni.

Hiszen amilyen alapszabályellenes volt úgy az elnökhelyettesi, mint az alelnökhelyettesi állások kreálása és betöltése, ép úgy alapszabályellenes a gabellapótlék kivétele és azoknak a rendelkezés szerinti erőszakos behajtása. Az alapszabályok határozottan megjelölik, hogy a Központi Iroda személyi és adminisztrációs költségei a hitközségek által pauszáléban fizetendők és a mindenkori budgetnek maximálisan 1% -át tehetik ki. Kiadásai-fedezetére tehát az Iroda alapszabályszerűen egyedül csak is ezt igényelheti és hajhatja be közigazgatási úton, amennyiben erre a törvény neki módot ad.

A Központi Iroda vezetősége csak saját magának árt azzal, ha a jelen szomorú viszonyok között oly erőszakos lépésre szánja magát, mellyel saját létének napjait is megszámlálhatja, hiszen a kétségbeesett helyzetben vergődő hitközségeket arra kényszeríti, hogy szabályelle-

nes működéséért képesek az Irodától a legalitást is megtagadni.

Eltekintve mindezekről végzetes hibának tartjuk az Iroda által bevezetni szándékolt pótgabella rendszert már azért is, mert nem szabad hitközségeinket, papjainkat és metszőinket abba a helyzetbe juttatni, hogy a kasruhl rituálé fegyvereivel végrehajtottként lépjenek fel velük szemben. Kiszámíthatatlan végzetes következményei lehetnek ennek és ezt az ortodoxia léte érdekében megkockáztatni nem szabad.

Az erdélyi orthodoxiának fennmaradása van kockára téve, ha berendezkedéseinek ama elvi alapjait semmisíti meg a Központi Iroda, hogy az alapszabályellenesen életrehozott gabellapótlékokkal kapcsolatos szankciók útján úgy a hitközségek, valamint a helyi rabbinátusok legintegránsabb autonóm jogaiba nyul be. Ugyiszintén azoknak hatáskörébe tartozó azon legegység jogokat korlátozza és az ügyek továbbfejlesztésében talán azt is teljesen eltagadja, mellyel kultuszisztiszei és főleg metszői felett ez ideig teljesen szabadon rendelkezett.

Végzetes és következményeiben beláthatatlan hibát követett el a Központi Iroda már akkor is, amidőn a gabellapótlékokra vonatkozó rendelkezéseket, a rabbinátusok és hitközségek megkerülésével, direkt a metszőknek, valamint az Iroda oly választmányi tagjainak küldötte, kik az érdekelt hitközségek irányításában annál kevésbé folyhatnak be, mivel minden vonatkozásuk azokhoz abban merül ki, hogy a végzet véletlenül egy városba sodorta őket, azon hitközséggel, amelyben tartozni kényszerülnek. Némely hitközség tendenciát vélhet az Iroda ez utóbbi, más, gyakran még minjában létszámu, sőt legtöbbször nem is anyahitközségekre reáoktrojált kisebb hitközségek által megválasztott választmányi tagok gyanusan kiválasztott eme sejtrendszerű bekapcsolódásával. Lehetnek ezek rémlátások, de az ellentétes felfogások, — legyen az egyik részük bármily elenyésző minoritás is, ha az a Központi Iroda által lesz erősítve, ismét a megosztódás sötét árnyait veli elő az anélkülis nagy bajokkal küzdő hitközségeknek.

Ova intjük a Központi Iroda elnökségét minden elhamarkodott lépéstől. Ismerve békés és mindenre kiterjedő figyelmüket, kérjük, hogy az ortodoxia eme igazán emi-nens érdekeinél több megértést és türelmet tanúsítsanak. A Központi Iroda adminisztrációs pénzszükségleteinek fedezésére van elég eszköze a vezetőségnek, anélkül, hogy súlyosan küzdő hitközségeink érzékenységét — alapszabálysértéssel és autonóm jo-

gok megnyirbálásával — megbántani kel-lene. Az alapszabályok által előírt pénzügyi hozzájárulás minden erőszakoskodás mellőzésével, a legbékésebb uton elérhető, ha a Központi Iroda a kezeihez befolyó két milliót meghaladó állami szub-venciókból járandóságait rendszerint le- vonja, amenyiben bármely hitközség az Irodával szemben vállalt kötelezettségének eleget nem tette.

A gabellapótlékok kivétele azonban nem csak igazságtalan, de a kirótt összeg tul-magas, hiszen a Központi Iroda választmánya által előirányzott költségvetés szerint nincs oly mérvű szükséglet, mint amennyit a tüzzel-vassal behajtandó irodai gabellabé-lyegek képviselnek. Kétségtelenül nemes in-tenciók vezették a választmányt, amidőn a bevételek 40%-át a jeschivák részére ki-vánták folyósítani, de mindaddig míg a je-schivák segélyezésének ügye országosan rendszeresítve és a szervezeti szabályok-kal az Iroda szerveztén belül megállapítva nincs, az egész akciót csupán magánkez-deményezésből kiindulónak kell tekintenünk. Általános megadóztatásnak a hitközségekre e címen annál kevésbé van helye, mert szá-mos hitközség maga tart fenn helyi jeschi-vákat és szubvenciónál idegen jeschivákat is és így a külön megadóztatás kellős, sőt némelykor többszörös terhet jelent számára.

Nem szűnünk meg hangoztatni és a Központi Iroda elnökségének is végre arra a belátásra kell jutnia, hogy az orth. Köz-ponti Iroda nem sokáig tarthatja magát, ha az Iroda igényei állandóan ellentétbe kerülnek a hitközségek érdekeivel. Csakis a hitközségekkel együttműködő és azoknak érdekeit képviselő Központi Irodának van és lehet létjogosultsága. Hitközségeink au-tonom jogainak és intézményeinek örök-életűeknek kell lenniök, a Központi Iroda tehát létét és fennmaradását csak is az autonóm hitközségektől várhatja.

Művészi perzsaszőnyegek, szövött gobelinek, külföldi fonalak

Schulhof Emilné
Orient Szövőművészeti Iskola

Oradea, Strada Episcopul Ciorogariu No. 17.
Vidéki rendelések utánvétellel gyorsan és pon-tosan eszközöletnek.

Kitűnő כשר ארטה házi koszt
kihordásra és nagyon olcsón kapható.
Ugyanott lakás is bérelhető. — Cim:
özv. **Berkovits Májerné**
ORADEA, Kapucinus-u. 19.
ajtó jobbra 14.

Sulyos antiszemita kilengések Görögországban

Görögország Cavalla nevű városában a pé-szachünnep előestéjén vérvádhirekkel lázították a lakosságot a város zsidósága ellen. Jean Theodori-dou nevű foltozóvarga felesége sikoltva szaladt vé-gig az utcákon és azt kiabálta, hogy a zsidók elra-bolták hat esztendő gyermekeit és a vérét vették. Az, hogy a gyermek maga élt, sőt maga mutatta meg azt a zsidót, aki a vérét vette, nem változtatott a vád komolyságán. Szerencsére, a vádlott azonnal ki tudta mutatni a vád alaptalanságát, mire a gyer-mek egymásik zsidót nevezett meg tettesnek Moise-Léwy személyében. A fellázított tömeg rávetette magát Léwyre és meg akarta lincselni. A rendőr-ségnek csak nagy nehézségek árán sikerült a sze-rencsellen embert a tömeg kezéből kimenteni és előzetes letartóztatásba helyezni.

Szalonikiben ugyancsak éles antiszemita kilen-gések történtek. A város főútvonalán fekvő zsidó áruházak nagy kirakatablakait a tüntető hulligánok összetörték. Dacára annak, hogy a merénylet fenyes nappal történt, a rendőrségnek nem „sikerült” egyet-len résztvevőt sem elfogni.

Peszach utolsó napján Jacob Benmayeri, aki az egyik belvárosi kávéházban hegedül, a kávéház vendégei közül egy eddig még ki nem nyomozott ismeretlen egyén több kézzurással az arcán meg-sebessítette. Jacob Benmayer sulyos sérüléseket szenvedett, úgy, hogy több héten keresztül korház-ban kell feküdnie.

Takarításra

festék-, lack- és kefeárut
valamint a világhírű „Express”
poloskairtót és „Express”
Magasfényt, mely butorát
ujjára varázsolja; legolcsóbban csak
STERN S. ENDRE

kefegyáros és festéknagy-
kereskedőnél szeresheti be

ORADEA

Strada Nicolae Iorga (Zöldfa-ucca) 10

Telefon 578

Telefon 378

E menorák Harang
Z gyertyatartók, védjegy!
Ü serlegek,
S evőeszközök,
T templomi kegyeszek,

bármily művészi kivitelben
legolcsóbb árban.

Gyártása és eladása:

„Tacamul”
ezüstáru gyárban
CLUJ, Str. Gen. Neculcea (Kornis-u.) 6.

A HAZUGSÁG

Irta: SCHOLEM ALECHEM.

— Ön nemde Kolomeába utazik?
— Honnan tudja ezt?
— Hallottam, amint a kalauzzal beszélt.
De mondja csak, kolomeai-e Ön, vagy csak oda utazik?
— Igen kolomeai vagyok . . . de miért?
— Csak kérdem . . . tudni szeretném, hogy szép város-e Kolomea?
— Mi az, hogy szép? Egy város, olyan, mint Galiciában akármelyik más, egy szép kis város . . . egy nagyon szép kis város . . .
— Ugy gondolom, laknak-e ott finom emberek, ugy gondolom gazdag emberek?
— Sokféle ember lakik ott, gazdag és szegény, de természetesen több szegény, mint gazdag . . .
— Épen úgy mint nálunk. Egy gazdag emberre jut — umberufen — ezer szegény... De mondja csak, nincs-e Kolomeában egy bizonyos Finkelstein nevezű gazdag ember?
— De igen, egy Finkelstein lakik Kolomeában. Mi van vele? ismeri talán?
— Nem ismerem őt, csak hallottam róla. Nemde Reb Scháje-nak hívják zsidóul.
— Pontosan így. Reb Schájenak hívják. De miért?

— Csak úgy kérdem. Valóban olyan gazdag-e, ez a Reb Scháje, amint azt mondják?

— Mit tudom én, még egyszer sem számoltam meg a pénzét. De miért kérdezi tulajdonképen? Talán valamilyen hitelügylet miatt akarja tudni?

— Nem, csak úgy. Van neki egy lánya is ugye?

— Három lánya van neki. Talán egy parti?

— Hallotta talán, mennyi hozományt ad?

— Nem foglalkozom ilyen kérdésekkel.

— De csak tudja milyen háztartást vezet?

— Hát milyet vezessen? Ugy él mint akármelyik más ember. Egy finom zsidó háztartást vezet. Igaz, hogy azt mondják, hogy az utóbbi időben . . . de ez egy hazugság . . .

— Mi a hazugság?

— Minden, amit mondanak hazugság . . . Tudja meg uram, hogy Kolomea egy olyan város, ahol mindenki hazudik.

— Épen ezért nagyon szeretném tudni, hogy milyen hire van házának?

— Az emberek mondják, hogy az utóbbi időben ugy van nála, mint régen . . . Régebben Schmire pászka volt Peszachkor a házában, évenként kétszer utazott a rabbi-hoz . . . de ma, ma nincs már többé ugy . . .

— Ez az egész?

— Hát mit akar egyebet? Talán még a szakállát és a pajeszt is levágassa és disznóhúst egyen nyilvánosan?

— Nézze, maga mondta, hogy az emberek sok mindent beszélnek. Nem is ez érdekel engem. Azt szeretném tudni, hogy mint ember, milyen ez Finkelstein? Egy rendes, finom ember-e?

— Mi az, hogy finom ember? Olyan, mint a többi. Egy finom ember. Miért is hazudjak? Egy nagyon finom ember. Igaz, hogy azt mondják, hogy valami . . . de ez egy hazugság.

— Mindent, amit róla mondanak hazugság. Kolomea egy olyan város, ahol az emberek szeretnek egymásról beszélni.

— De ha Ön tudja, hogy ez egy hazugság, akkor tudnia kell azt is, hogy mi az igazság.

— Ugy mondják, hogy ez a Finkelstein egy kicsit, hogy ugy mondjam . . . egy nagy Dréhkopf . . .

— Dréhkopf? Minden zsidó Dréhkopf. Talán Ön nem az?

— Dréhkopf és Dréhkopf között különbség van. De Finkelsteinről azt beszél-lik, hogy . . . de ez egy hazugság.

— Hát mit mondanak tulajdonképen róla?

El Temesvárról!

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség mai vezetősége nem dolgozik

Lapunk megjelenésétől kezdve mind a mai napig szilárdan abban az irányban haladt, hogy a zsidó közéletnek egyetlen olyan pontján se engedjen tulkapást, de még közönyt, vagy elhanyagolást sem, amely a zsidó közösség érdekei ellen volna. Ha mi harcolunk a különböző intézmények rossz vezetése, vagy elhibázott politikája ellen, akkor mindég és mindenkor az önzellenség vezeteli tollunkat.

Ha ezuttal is hibákra és mulasztásokra kell rámutassunk, tesszük ezt annak reményében, hogy nem fog személyeskedéssé fajulni, ahogy arra már egy ízben példát láttunk, hanem mindenkor az objektív kritika szabadságának elvét tartja majd szem előtt az, illetőleg azok is, akiknek politikával alant foglalkozunk.

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség temesvári központjáról lesz ezuttal szó. Furcsa dolog történt ezzel a Szövetséggel az utóbbi években. Hosszu évekig lendülettel, kitűnő politikai józansággal és súlyos anyagi gondokkal tartotta fenn a Szövetség központi irodáját az a kombattáns csapat, melyet az „Uj Kor“ legutóbbi cikke, mint kitűnő veteránokat aposztrófál. Nem csoda, ha a sok évi, számos tekintetben sziszifuszi munkája megörölte a vezetők idegeit és talán ők maguk is titkos örömmel

lálták, azt a Szalmárról jövő bombázást annak idején, amelynek főmottója ez volt: El Kolozsvárról. Igen ez volt a harci jelszó. El Kolozsvárról és győrünk Temesvárra. Hogy mi lesz Temesváron? Egy tejjel-mézzel folyó cionista Kanaán. Ahogy az akkori röpirat írta: Kolozsvár belpolitikázik, Kolozsvár tulajdonisztrál, Kolozsvár fáradt, Kolozsvár pihenjen, Kolozsvár menjen nyugalomba. És Kolozsvár titokban örült, hogy „kicsavarják“ kezéből a jogart és a hatalom szimbolusát, a Szövetségi Irodát pedig elvisziki irgalmatlanul.

Az erdélyi „veteránok“ hagyták. Vigyék. Mufassa meg Temesvár, mit tud. És Temesvár megmufatta. Csaknem két éve, hogy ott rezideál a központ. A szövetségi központ.

De ez csak levélpapírokon van így. Mert legyünk őszinték az erdélyi zsidó közvélemény nem igen vette észre mostanig, hogy a Központ elment, hogy új tetterős, céltudatos kezekbe került. Temesvár semmit sem tett a további kiépítés érdekében. Sőt azt is hagyta omladozni, amit 10 év keservy munkájával a sokat ócsárolt kolozsváriak építettek.

Hangsúlyozzuk, hogy nem egyes személyekről, sőt még nem is a vezetőkről

van szó. Hanem Temesvárról, mint olyanról és a „vezetés“-ről, en-block. Temesvár mindenkor jól végezte feladatát ott helyi viszonylatban, meg a bánáti mentalitásnak megfelelően. De hol tudnak valamit Erdély-szerfe a temesváriak munkájáról, de mit is tudnak arról a temesváriak, hogy mi az erdélyi zsidó psziche? Mit tudják és honnan tanulták volna azt, hogy az erdélyi orthodox zsidó tömegeknek mi kell? Hogyan és miképpen lehet lelkükhöz közeljutni? Ez az elgondolás vonul végig a Szövetség eddigi munkáján, illetőleg munkállanságán.

A Szövetségnek minden kontaktusa elveszett az erdélyi zsidó tömegekkel. Nem is tudhat produktív munkát kifejtteni, mert nincs meg a lelki adottsága és beállított-sága ahoz, hogy tényleg produktív munkát végezhesen.

Most mi adjuk ki a jelszót, ha csak nem akarjuk, hogy az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség megszűnjön és ha kell, mi számokkal és adatokkal fogjuk bizonyítani, hogy legfőbb ideje: El Temesvárról!

El Temesvárról olyan helyre, ahol nagyobb vallásos zsidó tömegek élnek. Ahol Erdély zsidó lelke lüktet. Nem az a felfogás, amely az utóbbi években lábrakapott a szövetségi berkekben. Nem az a patópáloskodás, amelynek keserü gyümölcse minden nappal jobban érik.

El Temesvárról! El kell induljon az új mozgalom, mely egy új reneszánsz felé viszi Erdély öntudatos zsidó népét. El a temesvári levegőből egy konzervatív szempontból zsidóbb, céltudatosabb, még földrajzilag is egy Erdély leglelkéhez közelebb fekvő centrumba.

El Temesvárról! Hivjon össze a mai vezetőség egy NIB. gyűlést, minél hamarabb. Lássuk, hogy mit tettek eddig és mi a tervük a közeljövőre nézve. És mi innen kiadjuk már most a jelszót és beleharsogjuk az egész erdélyi zsidó közvéleménybe, annak tudatában, hogy kiáltásunknak kellő visszhangja támad: El Temesvárról!

**Hasznos tudni,
hogy Schmidthauer**

természetes **Igmándi**

keserűvíze, gyorsan megszabadítja a romlott ételek káros következményeitől.

**Utasítás minden palackhoz mellékelve!
Kapható mindenütt!**

— Mondom Önnek, hogy az egész csak egy hazugság.

— Tudni szeretném tehát a hazugságot, amit mondanak.

— Ugy állítják, hogy ő már háromszor megszökött... de ez egy hazugság... én összesen csak egyről tudok.

— Ez az egész? Ismert Ön már olyan kereskedőt, aki életében legalább egyszer ne szökött volna meg? Egy kereskedő ezt nem kerülheti ki. Az üzlet hozza magával... Nem így van?

— Jó, jó, de Ön nem tudja, hogy milyen csunya bukást csinált ez a Finkelstein. Telerakta a zsebeit pénzzel és aztán csufolkodva kiöltötte a hitelezőire nyelvét. Érti ezt?

— Ennyi az egész?

— Nem elég? Embereket öljön talán, vagy betörni menjen? Igaz, sok furcsa dolgot beszélnek ilyen ügyekről is... de az egész csak egy hazugság.

— Például mit még?

— Egy földbirtokos van a dolog mögött.

— No és...?

— Mit tudom én... egy földbirtokos... váltó... de meg vagyok róla győződve, hogy ez is csak hazugság.

— No, ha ön meg van győződve a hazugságról, akkor igazán nem érheti ezt a Finkelsteint semmi szégyen.

— Üzleteket kötött a földbirtokossal, akinél sokkal volt érdekelve... nagy összegekkel tartozott neki... és egy napon meghalt a földbirtokos. Mit tett ekkor Finkelstein? Az elhunyt családjának váltókat mutatott fel beváltás végett, amikor mindenki tudta, hogy a megboldogult soha életében egyetlen papírra sem írta fel a nevét... De volt is nagy felháborodás... Mert Kolomea semmit sem hagy megtorlás nélkül... Azóta viseli ő a gyanu terhét...

— Ez az egész? Minden zsidónak viselni kell egy terhet. Látoft már olyan zsidót, aki nem cipelt volna legalább egyet?

— Ez a Finkelstein azonban — amint Kolomeában beszélnek — három terhet is visel a vállain...

— Hát milyen bünei vannak még Finkelsteinnak?

— Egy malommal volt valami dolga... ott jött elő egy história... de ez már egészen biztosan hazugság. A malom ugyanis leégett és az emberek úgy mondják, Finkelstein keze is benne volt a tűzben. A malom természetesen jól be volt biztosítva, úgy, hogy egy teljesen újat lehetett belőle építeni.

— Honnan tudja Ön, hogy így történt az eset?

— Én tudom? Én nem tudok semmit.

Én csak gondolom, hogy nem történhetett másképp. Így beszélnek ezt nálunk, Kolomeában... de mindenki tudja, hogy ez egy hazugság.

— Nos, még ha igaz lenne, akkor sem háborodnám fel. De mondja csak, mi van még ennek a Finkelsteinnak a rovására írva Kolomeában?

— Van még néhány történet, apró kis epizódok és pár rágalom is akad Finkelsteinről.

— Rágalom? Talán hamis ékszerekről van szó?

— Még ennél is rosszabb.

— Lehetetlen.

— Valósággal gyalázat még elbeszélni is, amit Kolomeában az emberek összemondanak.

— Talán a cselédlánnyal volt valami dolga?

— Honnan tudja ezt? Beszélte talán már valaki Önnek?

— Senki sem mondta, de a hallottak után már el tudom képzelni. Szép kis pénzébe kerülhetett ez neki?

— Kivánom kettőnknek, hogy évenként annyit keressünk és elhiheti, hogy nem vagyok ellensége magamnak, pedig ebben az ügyben is ártatlan volt, mint egy ma született bárány. Hiába, egy gazdag embernek

Bucuresti
Fióközlöt
Strada
Regala
20 szám

MOBILA
ORADEAI MŰASZTALOSOK
SZÖVETKEZETE
P. REGINA MARIA
BÉMER TÉR 2

**Autókat
VEZETNEK**

**OLCSÓSÁGBAN
SZÉPSÉGBEN és
MINŐSÉGBEN**

Kemecse és Erdély

Egyik nagyobb erdélyi hitközség alkalmazottjától kaptuk alantí cikket. Bár igen sok tekintetben nem helyeseltük a cikk megállapításait, annak mégis helyt adunk, annál is inkább, hogy a közvélemény ezt a mai súlyos kérdést, amelyet a hitközségek és azok alkalmazottainak viszonya jelent, az alkalmazottak oldaláról is megvilágítva lássa

A szerk.

Egy rövidke hír a magyarországi felekezeti lapokból:

Láng Andor Kemecseről nem engedi, hogy a hitközség leszállítsa tisztviselőinek a fizetését. A deficitet, mely ennek folytán a hitközség büdzséjében mutatkozik ő fogja fedezni.

Kemecse! Egy kicsiny szabolcsmegyei hitközség talán 50 taggal! És ebben a kicsiny nyíri hitközségben akadt egy derék zsidó uriember, aki megértéssel van a tisztviselők iránt és nem engedi amugy is szűkreszabott fizetésüket csökkenteni. Nem engedi nélkülözésnek kitenni a hitközség papját, metszőjét, sameszjét, tanítóját, melámedjét. Inkább fizeti, pótolja a sajátjából a hitközség deficitjét, de a tisztviselőket bántani nem engedi.

És mi irigykedve nézünk Kemecse felé. Irigyeljük ezt a kicsiny nyíri hitközséget melynek ilyen mecénása akadt. Irigyeljük Kemecsetől ezt a derék uriembert. És szégyenkezve lesütjük a szemünket és pirulunk, mert mifelénk itt Erdélyben még nem akadt erre példa. Mi nem dicsekedhetünk ilyen Láng Arno'd vágású emberekkel. Ez a mentalitás nálunk ismeretlen valami. Itt a hitközségi tisztviselőkkel szemben más érzelem dominál. Itt tehetetlenek tekintik őket, melytől legszivesebben szabadulnának.

Mintha a hitközségek nem-e azért alakultak volna hogy közös erővel, közös hozzájárulással papot, dájent, melszöt, tanítót alkalmazzanak a hitk. tagok vallási szükségleteinek a kielégítésére! Mi egyébrt másért alakultak volna a hitközségek és mi egyébrt másért van szükség a hitközségi szervezetekre? Vagy talán azt hiszik itt Erdélyben, hogy a hitközségek a színekurák kedvéért alakultak?

Nálunk Erdélyben a hitközségi tisztviselők helyzetével szemben sajnos nagyon kevés a megértés. Deficit van a hitközségek büdzséjében? Oh hisz ezen könnyű segíteni. Leszállítják a tisztviselők fizetését. Ismét deficit mutatkozik? Ismét le a fizetésekkel! Így megy ez a végtelenségig. Ebbe merül ki sok erdélyi hitközségben a hitközségi politika magas tudománya.

Lám, a kicsiny Kemecsen akadt egy uri ember aki belátta, hogy a hitközség deficitjét nem lehet állandóan a tisztviselőkkel megfizettetni és inkább a sajátjából hajlandó ezt fedezni. És erre mifelénk Erdélyben? Erre mifelénk nem láttunk még ilyen gesztust.

Felajánlott-e itt valaki valamit hitközségek deficitjének a fedezésére, csökkentésére? Természetesen nem a szegény emberekről van szó, akiknek maguknak sincsen, hanem azokról a kiket nem seper el a gazdasági krízis vihára és ha némileg megfogya is, de nem megtörve itt vannak, itt állanak, élnek és költeleznek. Ezekről beszélünk, ezekre gondolunk. Hozott-e itt Erdélyben ezek közül valaki valamelyes áldozatot, hogy a hitközségeket nehéz küzdelmükben támogassa, hogy ne kelljen évtizedes intézményeket leépíteni? Hogy a tisztviselőknek nyújtott sovány kenyereből ne kelljen egyegy darabot állandóan letörni?

Lemondott-e valaki ezekben a rendkívüli időkben akárcsak napi egyetlen cigarettáról, heti egyetlen szivarról, vagy heti egy kávéházi feketéről a hitközség javára? Pedig — hihetetlenül hangzódik, de így van — ha mindenki csak napi egy cigarettáról, heti egyetlen szivarról lemondana és ennek értékét a hitközségnek juttatná, mondjuk áldozatiadó címén, (roppant nagy áldozat) segítve lenne a hitközségeken és nem kellene fizetésleszállításokkal nagyon sok tisztviselőt valóságos nyomorba dönteni.

De mit is beszélünk áldozati adóról? *Ha csak a rendes hitközségi adóját megfizetné mindenki, akkor sem volna semmi baj. De nem fizetik a rendes hitközségi adót sem! A tehetősebbek sem! (Tisztelet a ki-*

vételnek). Minek is fizessék? Hát nem-e kényelmesebb levonni ezt a tisztviselők fizetéséből és a tisztviselőkkel megfizettetni a „balbatim“ adóját?

Milyen messze elmaradtunk mi a kis Kemecsetől! Pedig milyen nagyra van sok erdélyi hitközség az ő tekintélyével! Milyen büszkén ékeskedik némelyik az „Ir vőém böjiszroél“ jelzővel! Ir vőém böjiszroél!

Itt eszembe jut valami:

Dicsőszentmárton és Erzsébetváros még magyar imperium alatt hosszú ideig versengtek egymással a megye székhelyéért. Mindkét város ezt magának vindikálta. Mindkét város megmozgatta a legbefolyásosabb politikusokat a maga érdekében. Egyszer aztán Erzsébetváros egy nagy ágyut vonultatott fel. Fogta magát és megválasztotta képviselőnek Jókai Mórt. Számítván arra, hogy Jókainak minden bizonnyal sikerülni fog kiverkednie a megyei székhelyet Erzsébetvárosnak.

Jókai meg is próbálkozott ezzel. A parlamentben is szóváltette az ügyet ilyenformán:

„Dicsőszentmárton igényt tart a megyei székhelyre? Hogyan? Miféle jogcíme van erre Dicsőszentmártonnak? Talán a neve? Erre olyan büszke? Dicső! Szent! Márton! Oh! Se nem dicső és se nem szent. És hogy Márton? Ugyan! Nem is Márton, hanem Marci. Nos, Marci akarja a megye székhelyét? Nevetséges!“

Ir vőém böjiszroél! (Város és anya Izraelben!)

Ir? Hát hol látunk itt az erdélyi hitközségekben valamelyes városi nagyvonalúságot? valamelyes nagyobb koncepciót?

Ém? Hol nyilvánul meg itt az anyákat jellemző gondoskodás, szeretet, megértés a hitközségi intézmények iránt? a hitközségi tisztviselők iránt, kik hűséggel, odaadással szolgálják a hitközségeket és annak intézményeit?

Jiszroél? Hol van itt zsidó igazságérzet? hol a belátás? hol a jóakarát a hitközség, annak intézményei és tisztviselőkara iránt? Hol a zsidó szív méltányossága, jóindulata? Hol a zsidó szív melege?

Itt a zsidó szív „fagyva van és megdermedett“.

Orth. **נשך** vendéglő

Báznán

nyitva június 1-től.

Elsőrendű konyha, pontos kiszolgálás biztosítva.
Áron Sámuel Mediás.

A vendéglőnél szobák is kaphatók!

A legszebb

zománcfényű gallérokat tisztítja

Klein gözmosóda

Str. Vlahuța 4. (Szent János-ucca)

Olcsón és jól vásárolhat!!!

harisnyát, keztyűt, férfiinget, nyakkendőt, bécikéket és rövidárkat

Szenszki Miklós-nál
Saspassage (ORADEA)

sok mindent el kell viselni az emberek irigysége miatt.

— Három leánya van ugye Finkelsteinnek — mondta Ön az előbb?

— Ugy van. Kettő férjnél és egy szabadon. Csinos lányok, szép lányok, jó lányok. Igaz, hogy a legidősebből azt mondják... de ez egy hazugság.

— Mit beszélnek róla?

— Mondom Önnek, hogy az egy hazugság.

— Tudom, hogy hazugság, de szeretném ezt a rágalmat is hallani.

— Ha Ön minden hazugságot hallani akar, amit Kolomeában mondanak, akkor reggeltől estig beszélhetek három napon keresztül. A legidősebből azt beszélük, hogy parókáját nem viseli és a saját hajába jár. De biztosíthatom uram, hogy ez egy hazugság. De a második lányról már mindenki tudja, hogy még lány korában... de hogy Kolomeában mit ki nem gondolnak... ez is csak hazugság.

— Még hallani is érdekes, hogy maguknál Kolomeában mi mindenről beszélnek az emberek.

— Mondom Önnek uram, hogy tele vagyunk hazugságokkal. Hiszen Ön tudja, hogy egy kis városban mit mondanak egy fiatal lányról, ha este egyedül megy végig az uccán. Mert mondjuk csak meg őszin-

tén, mit keres egy fiatal lány este a sötét uccákon?

— Ez az egész?

— Mit akar még? Talán engesztelő napon a gyógyszerészszegéddel menjen Kolomeából—Csernovitzba, amin azt a legkisebb lányról beszélük? Vagy még lány korában a becsületét is elveszítse?

— Talán erről is hallott valamit?

— Nézze, nálunk sok mindent mondanak. De én nem szeretek minden hazugságot elbeszélni.

— Sok történetet mesélt már el, ezt egyet még elmondhatja.

— Én nem a magam hazugságait mondom, én csak a más hazugságait beszélem. De én nem értem, hogy miért kérdez Ön ki engem minden apró kérdéstről, mintha csak ügyész volna? Ön úgy látszik, azokhoz az emberekhez tartozik, akik vérig faggatják a másikat, de maguk egy szót sem mondanak... Ne vegye rossz néven, ha azt feltételezem, hogy maga egy orosz zsidó. Az orosz zsidóknak van az a rossz szokásuk, hogy mndennel törődnek és piszkos csizmájukkal a szívéig taposnak az embernek... fuj... Az orosz zsidók mind olyan szószátyárok, akár Ön... De különben már itt vagyunk Kolomeában... Ideje, hogy összepakoljuk a csomagokat... Jó napot.

HIREK

a „Népünk” cikkeinek utánnomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5692

Péntek, Ijar 14, május 20.

Szombat, Ijar 15, május 21.

Heli szidra: **בדר**

Heli háflóra: **הנה הנמלא**

Perek 4. **פרק ד'**

Szombat kezdete:

üzet bezárás 7.45

gyertyagyújtás 7.55

Istentisztelet kezdete 8.00

Szombat befejezése 8.55

— **Terjesszék és szerezzék előfizetőket az erdélyi zsidóság egyetlen független és legolcsóbb lapjának, a »Népünk«-nek. A »Népünk«-nek egyetlen zsidó asztalról sem szabad hiányoznia.**

— **Zsidó Világkongresszus előtt.** A közelmúltban New Yorkban megtartott Zsidó Kongresszus elhatározta, hogy július hónapban egy zsidó világkonferenciát hív össze, amelyre meghívja az egyes államok zsidó szervezeteinek vezetőségét. A konferencia helyét Genfnek jelölték ki és az itteni tanácskozások, mintegy előkészítői lesznek a Világkongresszusnak. Kétséges azonban, hogy ez a konferencia hogyan fog dönteni a Zsidó Világkongresszust illetően. A kongresszus hatásköre elsősorban ugyanis az lesz, hogy a Világkongresszus szükségességéről döntsön. A világkongresszus szervezeti, illetve intézményes jelleggel bírna, amely minden évben össze ülne, hogy meglárgyalja és döntsön a zsidóság világproblémái fölött. A Zsidó Világkongresszus, mely első ilyen intézménye lenne a zsidóságnak, reprezentálná a világ zsidóságának egységét és bizonyos alkalmakkor, mint jogi szerv is felléphetne az egyes államok zsidóságának érdekében.

— **Antiszemita tüntetések Bécs uccáin.** Az elmúlt héten nagyarányú antiszemita tüntetések voltak Bécsben azzal kapcsolatban, hogy a nemzeti szocialisták új parlamenti választások kiírását követelték. A tüntető csoportok minden zsidó kinézésű egyént meglámdták az uccán és súlyosan üldögelni kezdték őket. A rendőrség több helyen beavatkozott és végül sikerült feloszlatnia a demonstrációt.

— **Megtisztítják az állami hivatalokat a zsidóktól Lengyelországban.** Számos zsidó hivatalnokot és tisztviselőt Bialystokban és Lomzában az állami és városi hivatalokból minden indoklás nélkül állásukból kitettek. A tisztviselők között olyanok is vannak, akik már több mint 10 éve állanak a lengyel állam szolgálatában. A minden oldalról elnyomott lengyel zsidóság körében ez újabb állami nyomás nagy elkeseredést váltott ki. A belügyminiszternél intézkedés történt a hivatalból elbocsájtott zsidó tisztviselőknek állásukba való visszahelyezését illetően.

— **Zsidó szerző drámája — a bukaresti Nemzeti Színházban.** Bukarest. Az elmúlt hetekben igen érdekes színházi szenzációja volt a bukaresti társaságnak. A Nemzeti Színház dr Vereá zsidó drámáiról kiűnő mestermunkáját hozta színre, Apollonius címen. A színdarab a keresztény időszámítás első évszázadában játszódik le és rendkívül értékes gondolatokat vet fel. Alexander Mavrodin, a Nemzeti Színház igazgatója, aki egyidejűleg a közoktatásügyi minisztérium színházi igazgatója is megtett minden intézkedést, hogy az eselleges rendzavarásoknak elejét vegye. A darab Alexandriában játszódik le és hellén, keresztény, valamint zsidó jellemzése a klasszikus költészet remekművei közé számíthatók. Dr Vereá, a szerző privát életében neves orvos, aki jómeneletű rendeléssel bír. A közeljövőben dr Vereának az egyik nagy bukaresti magánszínpadon újra színre kerül egy történelmi munkája, amely Velencében játszódik le és a marranusok kétféle életét tárja igen szemléletesen a közönség elé. Dr Vereá, az igen vallásos jassi-i Guttman rabbi családból származik, amely eredetét egészen „Bal-Schem”-ig vezeti vissza.

— **Zsidók a francia parlamentben.** Páris. — A május 1-én megejtett képviselőválasztásokkal, mint ismeretes, május 8-án pótválasztások is követték egyes kerületekben. Az első választások alkalmával az ismert nevű szocialista vezér, Leon Blum, valamint Leon Mayer és Henri Torres kerültek be a parlamentbe különböző pártok mandátumával — mint zsidók. A pótválasztások során további zsidó képviselők jutottak mandátumokhoz: André Hesse, az ismert bankár; Louis Dreyfuss, Georges Weill, Clemenceaus volt magánítkára; George Mandel, Joseph Vidal, Jaques Stern és Louis Gross.

— **Bezárták a lemergi mezőgazdasági főiskolát.** Lemberg. Már hosszú évek óta a lemergi mezőgazdasági főiskolára egyetlen zsidó hallgató sem iratkozott be, mióta ott pár évvel ezelőtt súlyos kimeneteli antiszemita diákiüntetések voltak. Az elmúlt héten azonban egy Bauer nevezetű zsidó diák iratkozott be a főiskolára, akit az egyetem tanácsa minden további nélkül felvett a hallgatók sorába. Az antiszemita diákszövetség erre elhatározta, hogy minden erővel megakadályozza, hogy Bauer átlépje a főiskola küszöbét és meghallgassa az előadásokat. Az egyetem szenátusa a diákszövetség e határozatára azonnali hatállyal bezárta a főiskola kapuit és további intézkedésig a mezőgazdasági szakon nem tartanak előadást.

— **Puder és parfüm bojkott — Coty ellen!** Legutóbbi számunkban hírt adunk arról a brutális hadjáratról, amelyet Coty párisi lapja a zsidó frontarcosok ellen indított. Coty cikkeiben azt fejtette, hogy a zsidó katonák fegyvereikkel csak arra várnak, hogy az alkalmas pillanatban a forradalmi mozgalom szolgálatába álljanak. A zsidó frontarcosok szövetsége azonnal erőlyes intézkedéseket tett és rágalmozásért pert indított a lapulajdonos és parfümgyáros Coty ellen. Az antiszemita provokáció azóta újabb érdekes fordulatot vett. A francia zsidónők között mozgalom indult, hogy mindaddig, míg Coty nem szolgál kellő elégtétellel a zsidóságnak és nem vonja vissza minősítellen támadásait, addig senki se használjon Coty pudert és illatszereket. Minthogy a külföldi zsidó sajtó is bekapcsolódott a Coty-ellenes mozgalomba, a francia lapírszerkesztői súlyos vereség érheti ezáltal nem úgy, mint politikust és nem úgy, mint lapulajdonost, hanem — ami a legrosszabb — mint parfümgyárost. Emlékeztet még az a Coty-ellenes bojkott, mely pár évvel ezelőtt Magyarországon indult meg, amikor Coty a magyarságot sértette meg egy cikkében. Annak idején a bojkott Coty visszavonulásával ért véget.

— **Mandelbaum Ede halála.** Súlyos gyász érte a szatmári zsidóságot a napokban. Mandelbaum Ede halt meg 72 éves korában, aki 40 évig volt a hitközség főgondnoka és minden közügyben kivette részét. A példásan szolid és derék zsidó életének emulálásával nagy a vesztesége az ottani zsidóságnak. Az elhunyt fia volt a boldogult Mandelbaum Farkas z. c. l. szatmári főrabbinak és sógora Wézel Albert főrabbinak, a Központi Iroda elnökének.

A vese, hólyag, epe gyomor-bántalmak egyedüli biztos gyógyszer a

paptamási
„Lithynia”
gyógyviz

Kapható mindenütt.

Központi lerakat: ORADEA,
Str. N. Filipescu 23. Telefon : 176

GROSZ DÁVID

szalmakalapgyár
Satu-Mare, Str. Petru Rarez 35/37.

Mindenféle kalapgyártáshoz szükséges fonatok és nyersanyagok raktára 58

Szabóságomat áthelyeztem

Bémer-tér 3 szám alá (Roth M. utóda cég mellé)
Olcsón készítek legújabb divatu ruhákat valódi angol szövetekből is!!

HACKMAYER férfisزابó

— **Házasság.** Különös örömmel adunk hírt arról a házasságról, melyet a napokban kötöttek Jeruzsálemben. Nussbaum Sámuelnek, a nagyváradi orth. hitközség volt elnökének és Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség országos társelnökének fia Rafael Dan Nussbaum kötött házasságot Sossana Levin urlánnyal. Nussbaum Sámuel mindenkor mintaképe volt annak a meggyőződéses cionistának, aki nemcsak szavakkal, hanem tetteivel bizonyította be, hogy őszíjjon építése valóban legnagyobb szíviügye. Leánya is Palesztinába ment régebben férjhez és most fia, aki már hosszú évek óta dolgos derék produktív tagja az ottani jisuvnak, nőstül meg és ezért keltős örömmel adunk hírt erről mindazoknak, akik régóta értékelik Nussbaum Sámuelnek és családjának a zsidóságért való munkáját.

Goldstein Blanka Oradea, (Rosenzweig Róza cég baltagja) és Klein Max Jeruzsálem, f. hó 24 én Lagbeomerkor tartják esküvőjüket Jeruzsálemben.

— **Meglincselte zsidógyilkoló.** Varsóból jelentik: A varsói halpiacon véres esemény játszódott le. Wojczyk halkereskedő szováltásba keveredett egy Weissenberg nevű zsidó halárossal, akit revolverével lelőtt. A főbbi zsidó halkereskedőt annyira izgalomba hozta társuk lelövése, hogy rárontottak Wojczyra és a szó szoros értelmében agyonverték. Majdnem hasonló sorsban részesült Wojczyk felesége is, akit életveszélyes állapotban szállítottak be a kórházba.

— **Német nyelvórakat** adok úgy csoportosan, mint egyenként, kiváló módszerrel, nagyon olcsón. Breuerné, Várház-u. 53.

— **Tíz zsidó követ Palesztinában.** Jeruzsálem. — A palesztina-bulgáriai intézet vezetőjél, Moses Schelousch tanárt, fel-awíwi székhellyel palesztinai követé neveztek ki. Jelenleg tíz külföldi zsidó követ van Palesztinában: M. Ditzengolf Belgium, dr Simon Rosenbaum Litvánia, Rokach Románia, Tadros Norvégia, Litvinski Esztország képviselőiben. Ezenkívül Bernhard Hausner, aki Lengyelország kereskedelmi attaséjaként él künt Palesztinában.

— **Aki friss és egészséges akar lenni és nem akarja, hogy kemény legyen a széke, folyton fájon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Közkórházakban végzet orvosi megfigyelések szerint a Ferenc József vizet különösen a gyomor-, bél- és májbetegék használják szívesen, mert ez minden kellemetlenség nélkül biztosan hat. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.**

— **Zsidó kolónia Belgiumban.** Antwerpen. — Az antwerpeni „Jüdische Presse” jelenti, hogy néhány száz zsidó család bejelentette az ottani zsidó szervezeteknél, hogy Belgiumba akar vándorolni. A zsidó családok legelőbbje jobb módú kereskedő, akik már Antwerpen mellett megszereztek egy nagyobb terület területét és ott kívánnak még kivándorlásuk előtt cc 300 magánházat építeni. A zsidó kereskedők Hitler terroriztikus terjeszkedése miatt hagyják el Németországot.

— **»Ha szüksége van hashajtóra és barátja a természetesnek, igyék Igmándit, hatása teljesen fájdalommentes.«**

— **A legfelsőbb gazdasági tanács — zsidó tagja.** Mint ismeretes, a romániai minisztériumok mellett a legutóbbi idő óta működik egy ugynevezett „Felső Gazdasági Tanács”, mely tüzetes analízis tárgyává teszi a román ipari és mezőgazdasági helyzetet és ennek alapján teszi meg indítványait a minisztériumoknak. A gazdasági tanács egyedüli zsidó tagja, Lázár Margulies közgazdász, aki egyik legkiválóbb ismerője a román gazdasági életnek.

Legszebben, legolcsóbban fest, tisztít I. V. O.

Oradea, Uri-ucca 1, Mészáros-ucca 4. (Royal-kávéházzal szemben) és Uri-ucca 34. :: Telefon 8-53.

HETI GLOSSZÁK

Házipogrom a Körös-uccán!

Egy őszzsakállu embert láttunk vergődni betegségén néhány nappal ezelőtt. Egy másik kicsi öreg zsidó jött elmondani, hogy jöjjünk el, ha valami rémeset akarunk látni. Öreg zsidót a hüvös tavaszi napon 40 fokos lázban dideregni az udvaron, mert a házigazda kikergette lakásából és hatósági asszisztencia mellett történik a gyalázatoság. Elmentünk. Már akkor a második felvonás volt. Ott találjuk súlyos betegen Sternberg Izráelt, a nagyváradi Körös-ucca 63. számú ház hátulsó proleárlakásában. Felesége a hideg konyhán sirdogált. Mig Sternberg sirva, reszketősen mondotta el nehéz kálváriáját. Pedig Sternberg Izrael nem gyáva ember. Nem ijed meg saját árnyékától. Fronton járt, tiszthelyettes volt, arany és ezüst medáliák díszítették mellét és azután hazajött. Hát mi volt a front borzalma a „békeévek“ küzdelmeihez képest. Ott még volt néhány hetes pihenő is, de most nincs. Mert most rohanni, robotolni kell, különben nincs mit enni. És nincs hol fejét párnájára hajtsa, mert talán fedél sincs a rokkant ember fáradt tagjainak pihentetésére.

A körülmények, melyek a barbár cselekedethez vezettek, táviratszerűsben a következők: nem zsidó házigazda, köröskörül — nem zsidó lakók. A ház jó és kényelmes lakásait — nem zsidók lakják. Az udvar egyetlen proleárlakása — a zsidó. Tehát nem a pöfeszkedő zsidó és a proleárlakás — nem zsidó harca, hanem fordítva. De a gyűlölet azért az égig lobog. Rosszul fizetett házbér. Kiköltetés, hamis hatósági bizonyítványok alapján. Zsidózó végrehajtó, aki hamis okmánnyal operál. Zsidózó rendőr és az udvar apraja-nagyja ott segít vinni ki a zsidót 40 fokos lázban a hideg udvarra. Azután fenyegetésekre és megfelelő intervencióval visszaviszik a beteget. Most ott vergődik a szegényes lakásban, súlyos betegen. Ott imbolyog szegényes ágya, mint törékeny sajka az ellenséges atmoszféra borzalmas oceanján. Konkluzió. A zsidót szegényen is gyűlölik. Betegen sincsenek rá tekintettel. Felvinczy ur és családja, a körös-uccai ház tulajdonosa. Meg Anton borbély ur családja, akiknek sok zsidó vevőik vannak. Támogatják vásárlásaikkal ezeket a megveszekedett antiszemitákat. Erre a teltre csak egy lehet a válasz. Elkerülni Felvinczy urék fűszerbölljét és Anton ur borbélyműhelyét. Ott a Körös-uccán. Nagyváradon. Ahol így is lehet pogromot rendezni. Egy kis család ellen. Egy zsidógyűlöletben összetartó társaság. Anno 1932-ben. Fényes hatósági segédlettel, nem legális iratok alapján. Különben az igazsághoz tartozik az is, hogy az eljárást megindították a hivatalos hatalommal visszaélő és a tehetetlenül, betegen fekvő zsidóval szemben eljáró portarel ellen.

„Horogkeresztek számára fenntartva“

Egy németországi kis községben történt az alábbi rendkívül szellemes história, amely érdemes arra, hogy feljegyezzük és átadjuk azt a nagy nyilvánosság számára. Történt, hogy a zsidó templom falára rendszeresen horogkereszteket rajzoltak ismeretlen tettesek. A horogkereszteket néha a

változatosság kedvéért egyszerű keresztet is követték, sőt dicséretére legyen mondva a rajzolóknak, még ilyen öltetes felírások is akadtak, mint például: „Halál a zsidóknak!“ „Ki a zsidóknak!“ „Le a zsidóknak!“ és így tovább... A hitközség természetesen minden esetben levakarta a durva felírásokat és ezzel módot adott arra, hogy újabb horgok és újabb felírások kerüljenek fel a falra. Addig pingáltak a nemzeti szocialisták és addig vakart a hitközség, míg nem teljesen elkopott a templom fala. S sürgősen szükségessé vált a renováltatás. A gazdasági tanács megszavazta a költségeket és hozzá is fogtak a nagy munkálatokhoz. A nemzeti szocialista diákok és „érett“ férfiak nevelve figyelték a fejleményeket. Már a vakolás is megtörtént és a falfestés következett. Szép élénk színe lett a falnak a kőművesek meszelője alatt és vihogva nézték az antiszemita pingálók, hogy milyen friss talaj érik újra számukra. Egyszerre csak leszedték a kőműves állványokat és napokig senki sem ment a falak felé. A vakolással együtt a falfestés is megálloított az első emelet alatt és a templom köröskörül csupaszon maradt alul. Nem lett az elkövetkező hetek során sem teljesen befejezve a munka, de a hitközség egy szellemes ötlettel mégis elvégeztette rajta az utolsó simításokat. Hatalmas fekete betűkkel ráíratta ugyanis a falra a következő szöveget: „Horogkeresztek számára fenntartva.“

Tóra a bíróság előtt

Jeruzsálem. — Igen érdekes vallási peranyag foglalkoztatta az elmúlt héten a jeruzsálemi bíróságot. Egyik vallásos életű áldott állapotban lévő zsidó asszony egy Tóra megírását rendelte meg egy ismert szöfernél. Az asszony kötelezte magát arra, hogy 50 fontot fizet a munkáért, amelyet teljes bizalommal azonnal leszámolt a szöfer kezei között, de föltételül azt szabta meg, hogy a szöfer köteles ezt a terhesség kilenc hónapja alatt elkészíteni, amit a gyermek születésének örömeire ő egy zsinagógának fog ajándékozni. A megállapodás létre is jött és a szöfer pontosan leszállította a Tóra-tekercset. Az asszony azonban meglepésszerűen pert indított a szöfer ellen és a lefizetett 50 fontból 24 fontot visszakövetelt. Indokolásában a következőket adja elő: 1. Álmában bizonyossá vált előtte, hogy a szöfer a Tóra megírásának „Vajkura“ részénél más, idegen gondolatokkal foglalkozott, holott a megállapodás szerint köteles lett volna minden figyelmét a munkájára irányítani. A Tóra tehát emiatt poszel. 2. A yádlott a Tórárt nem a megállapodás szerinti terhesség 9 hónapja alatt írta. A megbeszélés előtt már jelentős része kész volt a szövegnek és a szöfer azt egyszerűen tovább folytatta. A Szefer-Tóra ajándékozása tehát kevesebb micvével jár, mint ha az egészet a megjelölt 9 hónap alatt írta volna. 3. A pergament egy helyen át van lyukasztva.

A törvényszéki tárgyalás alkalmával úgy a bíró, mint az ügyész és a jegyző zsidó volt. A Tóra a tárgyaló teremben feküdt és gyakran nyitották fel bizonyos dolgok megtekintése miatt. Ilyenkor a bíróság minden tagja felvette a kalapját és csak azután vették le ismét, amikor a Széfer becsukták. A minden tekintetben jogilag és vallásilag is érdekes perben a bíróság még nem hozott ítéletet, hanem elrendelte a bizonyítási eljárás kiterjesztését.

Egy asszimiláns tragédiája

A közelmúltban hunyt el Jakob Riesser berlini titkos tanácsos, aki hosszabb ideig volt a Darmsfäddter bank vezérigazgatója. Már háboru előtt, mint a nemzeti liberálisok vezére, a német parlament tagja volt és a világháboru után néppárti mandátummal került be a képviselőházba. Jakob Riesser unokaöccse volt az emancipáció nagy előharcosának, Gabriel Riessernek és unokája a nagy német rabbinak, Rabbiner Raphael Cohen-nek. Jakob Riesser apja már jóval fiának születése előtt kikeresztelkedett és ő maga is „igaz“ keresztény szellemben élt. A nemzeti párt egyes ambiciózus tagjai azonban kiderítették a zsidó származását és ettől az időponttól kezdve a párt elejtette úgy is mint vezető párttagot és úgy is, mint képviselőt. Jakob Riesser élete karakterisztikus rajzát adja az asszimilációs utnak. Zsidó volt a származása, keresztény életet élt végig és halála alkalmával megtagadta a keresztény pártja és csak mint zsidót vették számításba. A zsidóság elől nincs menekvés. Az ut, amely a zsidó származással jár, igaz göröngyös kissé, de sokkal becsületesebb, mint megtagadni a saját népét és olyan mellett tenni hitet, amely nem az övé és nem is akarja magába fogadni.

Doumer meggyilkolása antiszemita megvilágításban

Lebrun új francia köztársasági elnök megválasztásával már kezdtek lecsillapodni a Doumer meggyilkolása által felzaklatott idegek és a világsajtó is napirendre tért a merénylet fölött. Az antiszemita francia sajtó azonban csak most kezdi igazán kihasználni ezt a „szenzációs“ ügyet. Felhasználja ezt az alkalmat arra, hogy támadást intézzen Henry Torres ügyvéd ellen, akit most választottak be a francia parlamentbe. Az „Action Francaise“ írja, hogy örülhet most Torres, mert új klienset nyer Gurgulow-val. Itt is megcsillogtathatja védői kvalitásait Gurgulow javára és a francia köztársaság kárára, amint azt Peltjura gyilkosánál, Schalom Schawrtzbarnál tette. Leközli aztán Gurgulow által kibocsájtott brosurának egyes részleteit, ahol a gyilkos fehér terrorista a zsidó kérdéssel elmélkedik. Gurgulow itt a következőket írja: „Há mi kerülünk uralomra Oroszországban, támogatni fogjuk a zsidókat abban a törekvésükben, hogy kimenjenek Palesztinába“. Az „Action Francaise“ kisüti tehát Gurgulowról, hogy zsidó-barát. És nem olvassa tovább azt a szakaszt, ahol a következők állanak: „De Oroszországban nem lesz helye egyetlen zsidónak sem az állami hivatalokban, még ha akármilyen jelentéktelen is lesz az“. Az antiszemita sajtó rukkapálódása, így tehát nagyon állásztó és ami a fő, nagyon együgyű. A szerkesztőség vagy az olvasóit hiszi hülyének, vagy saját maga az...

Padlólakkok, poloskairtók, háztartási cikkek

mosó- és pipere-árak, kefe- és vegyiárak legolcsóbb beszerzési forrásal

Pontos figyelmes kiszolgálás! - Szombat és ünnepnapon zárva!

Fülöp Ede
ORADEA, Zöldfa ucca 14.

25 Lei férfi, vagy nőiruha szakszerű vasalása
Biró szabóságában Str. Miron Pompiliu (Alapi-u.) 2

Mi az igazság az alvajuliai ügyben?

— Levél a szerkesztőséghez —

Kaptuk előkelő kézből alantí levelet, amelyet annál is inkább készséggel közlünk le, mert objektív hangon egynehány ténybeli tévedésre mutat rá az alvajuliai cikkünkkel kapcsolatban.

Annál is inkább tesszük ezt szívesen, mert Erdély zsidósága által annyira nagyrabecsült Fischer Sándor főrabbi urról van szó, a kiváló zsidó vezérnek, dr. Fischer Tivadar képviselőnek öz és tudós atyjáról.

Tisztelt Főszerkesztő Ur! A „Népünk” legutóbbi számában megjelent azon cikkekből, melyek az alvajuliai hitközségnek az orthodox szervezetbe történt fölveteléről foglalkoznak, a tényállásnak nem egy részlete hamis világításban van az olvasó elé tárva. Minthogy Fischer Sándorra, dr. Fischer Tivadar képviselő atyjára nézve, kinek párját ritkító, mély vallásossága közismert, nem lehet közömbös, kíváncsnak tartom, hogy a „Népünk” szerkesztősége módot találjon olvasóközönségének az alvajuliai esetről való olyan tájékoztatására, mely minden szempontból összhangban legyen a valósággal.

Az alábbiakban rámutatok a szóbanforgó ténybeli tévedésekre és hiányosságokra.

Nem áll, hogy az alvajuliai anyahitközség 1869-ben történt alakulásától kezdve status-quo hitközség volt.

Az alvajuliai anyahitközség kezdetben az orthodox szervezethez tartozott, később azonban, a nyolcvanas évek valamelyikében egy kérdésben, melyről csak azt tudom, hogy nem volt vallási jellege, konfliktusba keveredett az orthodox Központi Irodával s ez okból kilépett az orthodox szervezetből, a „status-quo ante” nevet vette föl, anélkül azonban, hogy intézményeinek kellékeire nézve bármit is változtatott volna alapszabályain.

Az alvajuliai anyahitközség alakulásától kezdve megszakíthatatlanul százszázalékosan a Schulchan Aruch alapján állott és intézményei a legszigorubb megítélés szerint is mindenkor megfelelték a Schulchan Aruch követelményeinek.

Amint nem is képzelhető el, hogy ellenkező esetben a hittörvényhűség oly kiváló reprezentánsa, mint az alvajuliai anyahitközségnek nemrég nyugalomba vonult főrabbija, Fischer Sándor, ezt az állást elfoglalta és negyven éven át betöltötte volna.

Szó sincs róla tehát, hogy az alvajuliai anyahitközség csak az utóbbi időben tért volna át a Schulchan Aruch alapjára; de az sem felel meg a valóságnak, hogy csak Fischer Sándor főrabbi nyugalomba vonulása után lett volna orthodox hitközséggé. Csaknem évlizede már, hogy éppen Fischer Sándor főrabbi kezdeményezéséből ez tényleg megtörtént, vagyis a hitközségi közgyűlés elhatározta az alapszabályoknak olyan módon való módosítását, melynél fogva a hitközség az „orth. izr. anyahitközség” nevet veszi föl. Számos éven át azonban a kultuszminisztérium vonakodott ezen alapszabálymódosítás tudomásulvételétől, arra az álláspontra helyezkedve, hogy Alba-Iuliában már létezik egy orthodox hitközség. Két orthodox hitközség létezése pedig ellenkeznék a törvénnyel. Csak később, mikor az ügy behatóbb megvizsgálása után a kultuszminisztérium meggyőződött, hogy a létező orth. hitközség tulajdonképpen csak bitorolja ezt a nevet, mert egy hitközség tényleges létezésének elemi feltételét képező leglényegesebb intézményekkel sem rendelkezik, néhány évvel ezelőtt jóváhagyta a már régen bejelentett alapszabálymódosítást s így még Fischer Sándor főrabbi hivatali működésének idejében valósult meg az ő óhaja, hogy hitközsége az „orth. izr. anyahitközség” nevet viselje.

Hitközségének az orthodox szervezetbe való felvételét nem vihette keresztül, mert ezt az orth. látszathitközség rabbijaként szereplő Paneth nevű egyénnek áskálódása megghiúsította, úgy, hogy ezen feladat végrehajtása az ő ajánlásánál fogva utóául megválasztott dr. Krausz Mórra maradt.

Tisztelt Főszerkesztő Ur! Az igazság érdekében bizonyára Ön is szükségesnek fogja látni, hogy b. lapjának legközelebbi számában még egy cikket jelentessen meg az alvajuliai anyahitközségnek az orthodox szervezetbe történt fölveteléről, mely a fenti ténymegállapításokkal megegyező módon informálja az Ön olvasóközönségét.

Soraím közlését kérve, vagyok igaz hive

Egy hű olvasójuk.

Férfiszövet különlegességek

bámulatolcsó
leszállított árakban

Havas & Grünfeld
posztóruházában

Engross
Endetail

Str. Avram Iancu (Kossuth utca 8)

Cégünk szoliditására kérjük meggyőződni

— **Eljegyzés.** Hercz Valéria és Schwartz Sándor eljegyezték egymást. (Minden külön értesítés helyett).

— **A nagyszetmiklósi Zsidó Párt szervezkedése.** Az elmúlt héten tartotta meg a szentmiklósi Cionista Szervezet és Zsidó párt együttes szervezőgyűlését. A megindított akció igen szép eredménnyel járt eddig is, amit legeklátásabban az a tény bizonyít, hogy a szervező nagygyűlésen ugyszólván egész Sánicolaulmare zsidósága megjelent. A temesvári központ megbízásából dr. Braun Zsigmond és Reiter Ernő jelentek meg, akiket a népgyűlés közönsége meleg ünneplésben részesített. A helybeli zsidóság részéről dr. Szilárd Endre hitközségi alelnök, Vida Andor a Zs. N. Sz. helybeli alelnöke és Ürményi-Baneth Ibi író beszélt a szervezőgyűlésen.

— **Ha a »Népünk« olvasod, jusson eszedbe az előfizetési díjat is beküldeni. Szerezz új előfizetőt!**

Tenisz pulloverek, sportdressek és mindenféle kötöttárak, mélyen leszállított árban

LONDON kötődében

Strada Avram Iancu 1.

Mérték utáni rendelések modern gépeinken 24 óra alatt készülnek

Minőségben a legjobbat
Választékban a legdusabbat
Árakban a legolcsóbbat
nyújtjuk vásárlóinknak:

1 mtr. sárga vászon	12 lei
1 mtr. mosott vászon	16 lei
1 mtr. mosott siffon	28 lei

1 mtr. francia mintás batiszt	25 lei
1 mtr. francia mintás marokén	25 lei
1 mtr. francia mintás voál	29 lei

1 mtr. színes fehérnemű tuszor	35 lei
1 mtr. mintás mosóselyem fehérneműre	45 lei
1 mtr. színes grenadin, 120-széles	49 lei

1 mtr. angol ing zefir	35 lei
1 mtr. angol ing puclin	48 lei
1 mtr. angol ing oxford	48 lei

1 mtr. angol selyem panama	42 lei
1 mtr. mintás bemberg selyem	42 lei
1 mtr. IVETTE mosó selyem	59 lei

1 mtr. tisztaselyem muszlin	88 lei
1 mtr. francia crepdechín, minden szín	110 lei
1 mtr. tisztaselyem georgette	145 lei

KOVÁCSÉK
Sas-passage

RÖVID HIREK

JOHANNISBURG. Dr Chaim Weizmann, a Jewish Agency volt elnöke, aki eredményesen vezette le a délafrikai Keren Hajeszod kampányt, az elmúlt héten hajóra szállt és visszatért Európába.

PÁRIS. Párisban hirtelen elhunyt Albert Thomas, ki őszinte barátja volt a cionizmusnak. A legutolsó bazeli cionista kongresszuson lelkes beszédben köszöntötte a delegátusokat. De nemcsak szóval, hanem tettekkel is elősegítette a Palesztina munkát. Halála a palesztinai zsidóság körében is nagy részvételt keltett.

JERUZSÁLEM. Március hóban 1355 zsidó bevándorló és 51 kivándorló volt. A bevándoroltak közül 1086 mint turista jött az országba, de azzal a céllal, hogy ott megszerezzék a tartózkodási engedélyt. — Tizenkét kommunistát, akik a tel-avivi Boale-Cion egyesület ülését megzavarták, 7-7 napi börtönrre ítélték. — Megírtuk, hogy Izrael Wolf amerikai turistát az elmúlt hetekben átvágott nyakkal holtan találták. A vizsgálat megállapította, hogy Wolf öngyilkosságot követett el. — Február hónapban 710 bevándorló jött az országba, melyek közül 611 zsidó, 85 keresztény és 14 mohamedán volt. Ugyanabban a hónapban a kivándorlások száma mindössze 76 volt.

VILNA. Nemzeti szocialista diákok az elmúlt héten ismét antiszemita kilengéseket inszenáltak a vilnai utcákon. Számos zsidó járókelőt inzultáltak és egy zsidó társulat tagjait, kik éppen az előadásról távoztak el, véresre verték.

VARSÓ. Az ismert antiszemita profeszort, Loth H. egyetemi tanárt, aki a varsói anatómiai szak vezetője, a nancy-i egyetem is vezető tanárára nevezte ki. Minthogy Loth itt is bevezette az antiszemita szisztémáját az előadások alkalmával, a nancy-i egyetem zsidó hallgatói tüntetést rendeztek ellene. Több diákok, akik a tüntetésen részt vettek, az egyetemi szenátus súlyosan megrótt, míg Scharf zsidó diákokat egy évre kizárta.

BERLIN. A berlini rádió igazgatóságánál a zsidó egyesületek részéről küldöttség járt, hogy az utóbbi időben több ízben megisméltődött antiszemita előadásoknak a jövőben ne adjon helyet.

KÖNIGSBERG. A „Frankfurter Zeitung” szerkesztője, dr Arthur Feiler az elmúlt héten felolvasó előadást tartott a felső kereskedelmi iskolában, amelyet az antiszemita diákok megzavartak, mert állításuk szerint dr Arthur Feiler, aki különben keresztény vallású, zsidó származású.

KÁSSEL. A bíróság két antiszemita diákokat két-két havi fogházra ítélte, mert egy zsidó kereskedőt és fiát súlyosan bántalmazták.

HANAU. A rülingiai hírközlés temetőjét ismeretlen tettesek feldúlták. Több sírkövet kidöntöttek. A nyomozás folyik.

BÉCS. Egy örült golyójától érve, prof. Alexander Guszlav ismert bécsi orvos és hírközlési vezető férfiú két napi kínos szenvedés után meghalt.

HAIFA. Haifában egy zsidó pénzügyi társaság és a városi tanács között megegyezés jött létre egy modern és nagykereskedési strandfürdő építését illetőleg.

LONDON. Az angol király Sir Isaac ausztráliai főkörmányzót a Szent György és Szent Mihály nagykereszt lovagi érdemrenddel tüntette ki. — Az Agudasz Jiszroel politikai tiltakozása közli, hogy 26 jeschiva bocher kapott beutazási engedélyt a palesztinai kormánytól.

CSERNOVITZ. Lapunk múlt számában megírtuk, hogy a revizionista világunió július 24-27-én tartja Bécsben konferenciáját. A konferenciát megelőzőleg az egyes országok revizionistái előkonferenciát tartanak és a regáli revizionisták már ki is tüzték május 14-16-ára országgrészi konferenciájukat Csernovitzban, amelyen részt vettek az erdélyi csoportok is. Mint értesülünk, a konferencián a londoni központ is képviseltette magát. Méir Grossmann, a revizionista világszövetség alelnökevel, aki ezidő szerint ausztriai, magyarországi és csehszlovákiai propaganda körutjáról jött.

BUKAREST. Vizsnc közelében az agudisták új chalucetelepet létesítenek, amelynek vezetését Hager vizsnci főrabbi vállalta.

CRIKVENICA

orth. פנסיון pensiója május 1-től nyitva. **OLCSÓ ÁRAK!!!** Finom konyha!! Kitűnő üdülőhely!!
Prospektust küld:
ENGEL M. József

MOZI

Városi Színház Mozgó

Péntek, szombat, vasárnap, hétfő: Marlene Dietrich Mata Hari kémnő életéből írt szenzációs filmje: „Titokzatos asszony.”

Teatrul HEYMAN szinkör

Péntek, szombat, vasárnap, hétfő: „Boldog szívek” (Zwei glückliche Herzen) Az idei szezon legnagyobb bomba sikere. Főszereplők: Magda Sneider, Lee Perry, Bárony Rózi, Hermann Thimig, Georg Alexander. A műsor keretében fellépnek személyesen: „Élő Micky Maus” és ezenkívül még „Argentino és Sevilano”, a volt spanyol királyi udvar eszményi balero táncfenomenjei. Ezekre az előadásokra minden jegy 5 leivel drágább.

Jön: „Verebes Ernő személyesen.” Énekel, táncol, mókázik. Kedélyes nézőtéri számokkal szórakoztatja a közönséget.]

Cinematograful FILMPALACE

Péntek, szombat, vasárnap, hétfő: „Varsói citadella.” Dráma az orosz diákok életéből. A főszerepben Várkonyi Viktor, La Jana, Hilda Rosch és Harry Hardt. A műsor keretében fellép az orosz Kék Madár Társulat és a pétervári cári opera ének-kórusa! Előzőleg új szenzációs Micky Maus pótkép!

Tudnivalók a Palesztinába kivándorolni szándékozóknak

Palesztina is zárolva van a bevándorlás szempontjából, s kivándorolni oda csak a palesztinai kormánytól nyert engedély alapján lehet, amely, iránti kérést a cluji Palesztinahivatal közvetíti a cluji angol királyi konzulátuson keresztül Palesztinába.

1. Megkapja a Kormánytól a Palesztinába való bevándorlási engedélyt az a szabadfoglalkozású, akinek 1000 azaz egyezer font pénz, vagy értékpapír pir vagyona van.

2. Megkapja a Kormánytól a bevándorlási engedélyt az az iparos, akinek 250 font vagyona van, amibe a szerszámaik értéke is beszámítható. Az engedélyek természetesen a kérvényező egész családjára szólnak.

3. Megkapja a bevándorlási engedélyt az a magánzó, aki hiteles okmányokkal igazolja, hogy neki és mindenegyes családtagjának külön 6 font havi járadéka van.

4. Megkapja a bevándorlási engedélyt az a tanuló, akinek részére egy palesztinai iskola ezt kéri. Egyetem, tehnikum, jeschiva stb.

5. Megkapja a bevándorlási engedélyt az, akinek Palesztinában lakó hozzátartozója kéri ezt a palesztinai kormánytól és igazolja, hogy a kérvényezetteket el tudja tartani.

6. Kaphat „Ha-mლაზა”-t a Cionista Executiveitől a Galutban lakó rokona részére az a palesztinai lakos, aki igazolni tudja, hogy az általa kérvényezett kora és foglalkozása megfelel az Executive részére kiadott Certificátok feltételeinek.

Fenti kategóriákon kívül kimehetnek azok a nehéz testi munkás ifjak és leányok, akiknek a részére a Zsidó Nemzeti Szövetség illetékes szerve megszavazza a „certificátot”, amit a Cionista Executive bocsájt rendelkezésére. Ma még nem tudjuk, hogy hány certificát fog jutni Erdélynek, de mindenesetre csak nagyon kevés, mert a Palesztina iránti kötelesség teljesítésében, a Keren Kayemeth és a Keren Hayessod támogatásában Erdély leghátul áll.

Certificátot csak nehéz testi munkás kaphat, tehát szellemi munkás (latiner) nem. A legfelsőbb korhatár 35 év a férfiakra és nőkre egyaránt.

45 éves korig kaphat Certificátot a nehézipari szakmunkás: kőműves, ács, asztalos, lakatos, kovács, kertész. Fenti követelményeket a palesztinai kormány kívánja, ezen kívül a Cionista Executive megköveteli, hogy aki Certificátot kap:

1. Birja a héber nyelvet.
2. Korához és anyagi lehetőségéhez képest teljesítette légyen kötelességét az országépítéssel szemben.

3. Kora és egészségi állapota megfeleljen a palesztinai nehéz viszonyoknak. Minthogy alig néhány Certificátot remélhetünk, s az igénylők száma még több száz, a megfelelők közül is csak a legkiválóbbaknak jutathatunk Certificátot.

Primăria Municipiului Oradea, „Serviciul Economic”
No. 9154/1932

Publicațiune

Se aduce la cunoștință că Primăria are nevoie de o cantilăte mai mare de măsură de țărăncă, mătură și coșuri de nuiete precum și de ștergări de mână. Cărpe pentru parchet și cărpe pentru praș. Doritorii de a furniza aceste materiale vor înainta ofertă închisă și sigilată la Serviciul Economic al Primăriei etaj. I camera No. 26 până la data de 23 Mai 1932 orele 10 a. m.

Cantilătearea necesară din materiale de mai sus precum și orice alte informațiuni în privința furnizării acestora se pot ști la Serviciul Economic al Primăriei.

Oradea, la 17 Mai 1932.

Primăria Municipiului Oradea.

ZSIDÓ HUMOR ÉS SZELLEMESÉGEK NAGYJAINKTÓL

Utazási élmény

Egy zsidó utazása után haza érve meséli:
— Egyszer, amikor Berdišchewbe utaztam, nyugodtan ültem a helyemen és olvastam. Bejön a kalauz, végigmegy a kupében és ahogy elém érkezik, állva marad és úgy néz rám, mintha nem lenne jegyem.

— Na és te mit csináltál? kérdezték tőle.

— Én — mondja a zsidó, — mit csinálhattam volna. Úgy néztem rá, mintha volna jegyem.

Tartózkodási engedély

Egy zsidó Pétervár egyik uccáján megy keresztül, ahol szembe jön vele egy orosz generális. A tábornok észrevéve a zsidót mérgesen ráförmed.

— Zsidó, hogy kerülsz te Pétervárra? Van neked tartózkodási engedélyed?

— Igen, iparos vagyok.

— Es mi az az ipar amivel foglalkozol?

— Ecetet és vizet vegyilek össze.

— Hát ez is iparág — mérgelődik a tábornok — ezt én is tudom.

— Igen, ez szép — mondja a zsidó — akkor tehát önnek is van tartózkodási engedélye.

Egy-kettő-három

A hadnagy magyarázza a regrutáknak a gyakorlat szabályait:

— A menetelésnél amikor hármat számolok akkor szabad csak elindulni, sem hamarabb, sem később. És most kezdjük meg a gyakorlatot. Tehát amikor a hármat kimondom mindnyájan elkezdtek szaladni.

— Egy... Kettő...

Még a kettőt is alig mondta ki, amikor egy zsidó regruta elkezd szaladni. A hadnagy haragosan kiabál utána.

— Hát neked nincs füled? Megmondtam, hogy mielőtt a hármat nem mondom, nem szabad szaladni.

— Hadnagy ur kérem, ezek itt mind idióták, én azonban tudtam, hogy hadnagy ur a kettő után a hármat is fogja mondani.

Az öröm

Egy nagy cég könyvelője betegen feködött a lakásán. Legnagyobb meglepetésére a főnöke meglátogatta a betegyánál és amikor meglátta a súlyos beteg könyvelőt így szólott: Meg kell Önnek vallanom, én az hittem, hogy ez az egész betegség csak ürügyül szolgált arra, hogy néhány napra elmaradhasson az irodából. Legnagyobb öröömömre szolgál tehát, hogy látom, hogy minden rendben van és Ön valóban beteg...

Talmudi bölcselkedések a házasságról

Légy körültekintő jövődöbéli feleséged megválasztásánál. (Jevometh 63)

Aki a feleségét csak pénzéért veszi el, annak nem lesznek sikerült gyermekei. (Kiduschin 70 a.)

Inkább a legrosszabbat, csak egy rossz feleséget ne! (Sabbath 111.)

Hilel mondja: Ahová szívem huz, oda visznek a lábaim is. (Sukkah 53)

Ha alacsony a feleséged (szellemileg), hajolj le hozzá és emeld fel őt magadhoz. (Bove Meziach 59).

Gyakran a pénzeszsák a szív barométere. (Jeruschalmi Terumah).

A bölcsék tanítják: Három ember nem folytat igaz életet: a koldus, a beteg, és a papucshős. (Bézah 35).